

УДК 159.9.37

Піхало Я. І.,

студентка II курсу магістратури
факультету психології,
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка
E-mail: ranev@ukr.net

ВИКОРИСТАННЯ НОВИН З МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ ЯК СПОСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОСТІ СПРИЙМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ВОЄННІ ДІЇ

У статті розкривається зв'язок між використанням різних каналів масової комунікації та мірою напруженості захисних механізмів і рівнем психологічного благополуччя особистості. Показано, що використання Інтернет як основного джерела новин про воєнні дії в зоні антитерористичної операції відповідає нижчому рівню напруженості суб'єкта. Здійснено аналіз особливостей Інтернет-мережі, які дозволяють продукувати нижчий рівень напруги порівняно з іншими ЗМІ. У статті запропоновано рекомендації щодо шляхів використання Інтернету як основного джерела новинної інформації про воєнні дії в зоні АТО.

Ключові слова: екологічність сприймання новин, новини про АТО, Інтернет-мережа, захисні механізми, психологічне благополуччя особистості.

The article shows that using an Internet as the main source of news about military actions in the territory of the anti-terrorist operation corresponds to lower defense mechanisms tension level. The correlation between using different types of mass media basically and the level of subject's psychological well-being is discussed. The article analyzes Internet's peculiarities that allow to lower the level of psychological tension, in comparison with using other mass media. It proposes recommendations of Internet's use as the main source of information about military actions in the territory of the ATO.

Key words: healthy perception of news, ATO news, Internet, defense mechanisms, psychological well-being of personality.

Актуальність дослідження. Засоби масової інформації транслюють практично безперервний потік інформації про події на Сході України.

Такі новини найчастіше мають тривожний характер та викликають інтенсивні негативні емоції. Оскільки сподіватися на швидке завершення антитерористичної операції не доводиться, варто пристосовуватися до тих умов, які створені цим явищем. Українці знаходяться в інформаційному полі, насиченому відомостями про військові дії, тому уникнути їх не можуть. Проте кожен здатен обирати із кількох доступних йому каналів масової комунікації більш комфортний. Дане дослідження є актуальним на шляху до розуміння, який з цих каналів є найоптимальнішим для підвищення рівня екологічності сприймання новин про військові дії.

Основи вивчення особливостей каналів масової інформації заклали М. Маклюєн, Н. Больц. Проблема класифікації каналів масової інформації розроблялася Д. Мак-Квейлом. К. Доктор, К. Маршалл описують сучасні тенденції розвитку каналів масової інформації.

Розгляд психологічних особливостей різних каналів масової інформації можна знайти у Л. П. Казакової, Ф. І. Шарікова та інших: ця проблема є доволі розробленою у сфері психології реклами та зв'язків з громадськістю. Сучасні українські дослідження розкривають особливості використання різних каналів у сфері політичної комунікації (Ю. Литвин), у зв'язку з категорією соціального знання (А. Ю. Кузнецов), у прикладних питаннях психології праці (А. А. Согорін).

Нас же цікавить те, які канали масової комунікації дають можливість найбільш екологічного сприймання емоційно насиченої інформації про військові дії в зоні проведення антитерористичної операції, в чому й полягає наукова новизна даної теми.

Мета дослідження: з'ясувати психологічні особливості сприймання новин про військові дії з різних каналів та визначити, який з цих каналів забезпечує найвищий рівень екологічності сприймання новинної інформації про АТО.

Канал комунікації – це засіб, використовуючи який можна передавати інформацію від джерела (яким є соціальний інститут чи міфологізований індивід) до одержувача (котрим виступає аудиторія засобів масової інформації). Головними каналами масової комунікації називають пресу, радіо, телебачення та Інтернет [1]. Саме вони несуть для населення України основний потік інформації про події на Сході держави. Дані канали називають формальними або технологічними. На противагу їм виділяють канали особистого спілкування (так звані неформальні) [2]. Оскільки військові дії мають місце саме на території нашої країни, й велика частина населення стає безпосереднім учасником подій в зоні АТО або має знайомих з таким досвідом, то доцільним буде розгляд також особливостей сприймання новин про військові дії,

отриманих зі спілкування з друзями та знайомими. Отже, дослідженню підлягають п'ять каналів інформації про воєнні дії: преса, радіо, телебачення, Інтернет та особисте спілкування.

Екологічність – властивість не завдавати шкоди середовищу. У більш конкретному психологічному розумінні це здатність об'єкта не погіршувати психологічний стан індивіда. В літературі частіше зустрічаємо надання цієї властивості інформації: її екологічність розуміється як природовідповідність психосоціальному розвитку людини [3]. Ми ж говоримо про екологічність сприймання інформації, що дозволяє уникати надмірної емоційної напруженості та не загрожує психологічному здоров'ю особистості.

Оцінку рівня екологічності сприймання інформації про воєнні дії ми вирішили здійснити на основі розгляду захисних механізмів та психологічного благополуччя особистості.

Захисні механізми особистості або психологічний захист – механізми психіки, спрямовані на усунення надмірного емоційного напруження, зведення до мінімуму почуття тривоги та запобігання дезорганізації поведінки [4]. Це нормальна реакція психіки, але, будучи напруженими понад норму, психологічні захисти стають деструктивним явищем психічного життя.

У попередньому дослідженні було показано, що перегляд новин про АТО викликає різке підвищення рівня переживання негативних емоцій (відраза, презирство, горе) та зниження рівня радості (за шкалою диференційних емоцій К.Ізарда). Разом з тим більш як третина респондентів показала рівень напруженості захисних механізмів, що перевищує норму (за опитувальником Плутчика-Келлермана-Конте. Виявлено статистично значущі зв'язки між високими показниками емоційного напруження та захисних механізмів [4]. Це дає підставу стверджувати, що психіка намагається долати надмірне емоційне напруження, котре виникає внаслідок сприймання тривожної інформації про події в зоні АТО, напружуючи психологічні захисти часто понад норму. Екологічним ми можемо назвати сприймання новин, яке викликає напруження захисних механізмів в межах норми.

Підходи до визначення психологічного благополуччя вкрай різноманітні: від отождолення його з поняттям «психічне здоров'я» до визначення через «позитивний стиль життя». Ми виходимо з позицій К. Ріфф, де психологічне благополуччя розглядається як інтегральний показник ступеня спрямованості на реалізацію основних компонентів позитивного функціонування та ступеня задоволеності цієї спрямованості, що суб'єктивно виявляється у відчутті щастя, задоволеності

собою та власним життям [5]. За даною концепцією, психологічне благополуччя має компоненти: позитивні стосунки – наявність близьких стосунків, здатність відкриватися та довіряти в них; автономія – здатність до незалежності та протистояння соціальному тиску, спроможність оцінювати себе та дійсність за власними стандартами; особистісне зростання – відчуття власного життя як процесу самореалізації; життєві цілі – наявність цілей та осмисленість життя; управління середовищем – відчуття підконтрольності повсякденних справ та здатність досягати бажаного; самоприйняття – підтримання позитивного ставлення до свого минулого й теперішнього.

Систематизуючи підходи до визначення психологічного благополуччя, дослідники називають два основних. Перший з них – гедоністичний підхід (Н. Бредб'юрен, Е. Дінер) – засновано на співвідношенні позитивних та негативних емоцій, тобто рівень психологічного благополуччя визначається балансом афекту. Індивід, що потрапляє у складну життєву ситуацію та переживає у зв'язку з нею негативні емоції, матиме низький рівень психологічного благополуччя.

Другий – евдемоністичний підхід (А. Вотерман, К. Ріфф) – основним показником, що визначає психологічне благополуччя, вважає не знак емоційного стану, а особистісне зростання. Ми виходили з цієї позиції, адже вона характерна для К. Ріфф, чий методологічний апарат було застосовано в дослідженні. Відповідно до такого підходу, індивід, зіткнувшись з несприятливими обставинами життя (котрі наразі для українців часто викликані ситуацією на Сході країни), не обов'язково матиме низький рівень психологічного благополуччя. Навіть навпаки, дехто здатен досягати ще більшого особистісного зростання, конструктивно долаючи життєві складнощі.

Отже, в даному дослідженні екологічним вважаємо таке сприймання новин про воєнні дії, за якого індивід не переживає надмірного напруження захисних механізмів та має середній або високий рівень психологічного благополуччя.

Для реалізації мети дослідження проводилося емпіричне вивчення екологічності сприймання новин про події в зоні АТО через різні канали масової комунікації.

Методика дослідження включала: опитувальник Плутчика-Келлермана-Конте на виявлення захисних механізмів особистості; шкала психологічного благополуччя К. Ріфф; анкета (на виявлення ставлення до новин про АТО, частоту перегляду, довіру до них), інтерв'ю (для з'ясування того, який канал отримання новин та з яких причин є для респондента більш комфортним), проєктивний малюнок «Як я бачу ситуацію в зоні АТО».

У дослідженні взяли участь 65 осіб віком від 18 до 45 років. Це люди з мирних територій, котрі не є переселенцями та особисто не брали участі в бойових діях. Щодо кожного респондента фіксувалася міра зв'язку з ситуацією в зоні АТО (наприклад, є знайомі переселенці, знайомі воюють або воювали, досліджувані були або є волонтерами з допомоги постраждалим тощо).

З опитаних осіб лише менше половини – 41,5% - стверджують, що стежать за новинами із зони АТО. Інші 58,5% не цікавляться такими новинами, намагаються їх уникати або відмовляються відповісти, чому не стежать за новинами про воєнні дії. Якщо порівнювати тих, хто стежить за новинами, й тих, хто цього не робить, то перша група матиме вище за середнє значення напруженості психологічних захистів (46,7 на противагу 44,1 у тих, хто за такими новинами не стежить), але воно не перевищуватиме норми (верхня межа норми 50), хоча й знаходиться на верхній межі. Цікаво, що показники психологічного благополуччя вищі у частини вибірки, котра стежить за новинами АТО. Це відповідає евдемоністичному підходу до психологічного благополуччя: у індивідів, що частіше зіштовхуються з критичною ситуацією в країні, децю вища напруженість захисних механізмів, котра дозволяє справлятися з емоціями, але рівень психологічного благополуччя вищий, тобто вони спрямовані на позитивне функціонування, що є позитивним результатом.

Для розгляду особливостей екологічності сприймання новин із зони АТО через різні канали було проведено статистичну обробку даних з допомогою програмного забезпечення SPSS16. Для виявлення зв'язків між змінними застосовувався коефіцієнт кореляції Пірсона для метричних та коефіцієнт кореляції Спірмена для рангових шкал.

Порівняння екологічності сприймання новин про АТО через різні канали масової комунікації. Значення виявлених кореляцій представлені в табл.1.

Преса. Респонденти, що частіше цікавляться новинами із зони АТО з преси, мають вищий рівень автономії (0,411; $p = 0,033$) та особистісного зростання (0,413; $p = 0,036$). Тобто більш здатні до незалежності та сильніше відчують власну самореалізацію. Кореляцій з напруженістю захисних механізмів не виявлено.

Отже, даний канал дає високий рівень екологічності сприймання новин про воєнні дії. Проте жоден респондент із вибірки не зазначив пресу як основне джерело інформації про новини із зони АТО, вона використовується як другорядний ресурс. Але навіть таке її використання відповідає вищому рівню автономії та особистісного зростання.

Таблиця 1

Кореляційні зв'язки досліджуваних показників з екологічністю сприймання новин із зони АТО з різних каналів масової комунікації

Частота отримання новинної інформації через канали	Преса	Радіо	Телебачення	Інтернет	Особисте спілкування
<i>Кореляційні зв'язки з рівнем напруженості захисних механізмів</i>					
Заперечення	-	0,467 p = 0,016	-	-0,396 p = 0,045	-
Заміщення	-	-	-	-0,396 p = 0,045	-
Гіперкомпенсація	-	0,463 p = 0,017	-	-0,414 p = 0,023	0,443 p = 0,023
Раціоналізація	-	-	-	-0,480 p = 0,007	-
Загальна напруженість захисних механізмів	-	0,520 p = 0,007	-	-0,540 p = 0,002	-
<i>Кореляційні зв'язки з рівнем вираженості показників психологічного благополуччя</i>					
Автономія	0,411 p = 0,033	-0,419 p = 0,033	-	-	-0,678 p = 0,000
Особистісне зростання	0,413 p = 0,036	-0,586 p = 0,002	-	-	-
Управління середовищем	-	-	0,386 p = 0,047	-	-0,467 p = 0,014
Життєві цілі	-	-0,562 p = 0,003	-	-	-0,388 p = 0,046
Самоприйняття	-	-0,471 p = 0,015	-	-	-
Загальний рівень психологічного благополуччя	-	-0,539 p = 0,015	-	-	-

4% опитаних найбільш комфортним для себе каналом отримання новин про АТО називають пресу. У літературі з масової комунікації зазначається, що цей канал використовують особи, схильні аналізувати більші об'єми тексту та осмислювати його. Цікаво, що ці досліджувані перевагою преси навпаки вважають те, що подається структурована інформація, де відібрано лише головне.

Було проаналізовано випадки, коли канали, котрі досліджуваний найбільш часто використовує та котрі вважає більш комфортними, не співпадають. 2,2% респондентів використовують в якості основного каналу телебачення, проте більш комфортним вражають використання преси. Серед причин, чому названий більш комфортний канал преси не використовується, називають важкодоступність її порівняно з іншими джерелами («матеріальні витрати», «необхідність спланувати покупку газети чи журналу»).

Отже, преса виявляється каналом з високою екологічністю сприймання, проте є непопулярним і важкодоступним джерелом інформації про АТО, й респонденти не виявляють готовності звертатися до цього каналу частіше.

Радіо. Досліджувані, що частіше використовують радіо, проявляють вищий рівень напруженості захисного механізму заперечення (0,467; $p = 0,016$). Радіо справляє менший емоційний вплив на індивіда порівняно з іншими технологічними каналами завдяки відсутності візуальної стимуляції та порівняно з особистим спілкуванням завдяки меншому рівню особистої залученості. Можливо, саме це дає змогу використовувати заперечення як небажання визнавати проблему. Частота використання радіо корелює також із захисним механізмом гіперкомпенсації (0,463; $p = 0,017$) та із загальним рівнем напруженості захисних механізмів (0,520; $p = 0,007$).

Досліджувані, що частіше звертаються до каналу радіо, схильні проявляти нижчий рівень незалежності (кореляція частоти використання цього каналу з автономією -0,419; $p = 0,033$), менше задоволені власною самореалізацією (зв'язок з особистісним зростанням -0,586; $p = 0,002$), відчують нижчу осмисленість життя (зв'язок з рівнем показника життєвих цілей -0,562; $p = 0,003$) та мають нижчий рівень позитивного ставлення до себе (кореляція з рівнем самоприйняття -0,471; $p = 0,015$). Разом з тим ці досліджувані показують нижчий загальний рівень психологічного благополуччя (-0,539; $p = 0,015$).

Як основне джерело інформації про АТО радіо респонденти не використовують взагалі, жоден також не назвав його як найбільш комфортний канал. Частота використання радіо має найбільшу кількість кореляцій з високою напруженістю психологічних захистів та низьким рівнем показників психологічного благополуччя, тому демонструє найнижчий серед всіх досліджених каналів рівень екологічності сприймання новин про воєнні дії.

Телебачення. Частота використання даного каналу не має кореляційних зв'язків з рівнем напруженості захисних механізмів. Але наявна кореляція з таким показником психологічного благополучч-

чя як управління середовищем (0,386; $p = 0,047$). Тобто, респонденти, що частіше переглядають новини про АТО по телевізору, більше відчують контроль над повсякденними справами та краще досягають свого.

Як основне джерело новин про війсьні дії у зоні АТО телебачення використовують 30% досліджуваних. Вони демонструють середній порівняно з іншими рівень напруженості психологічних захистів та міру вираженості показників психологічного благополуччя.

Як найбільш комфортне джерело телебачення обрали лише 17% респондентів. Серед переваг цього каналу вони частіше називають його зручність («можу під час перегляду відпочивати, лежачи на дивані», «не потрібно власними силами шукати інформацію»). Приваблює глядачів телевізійних новин і те, що інформація подається коротко й зрозуміло. Це найбільш часті причини вибору телебачення як більш комфортного каналу – очевидною стає пасивність його користувачів, що і приваблює респондентів. Ще одна важлива для глядачів характеристика телебачення – наявність візуального ряду, що викликає більше довіри та дає більш насичені враження.

Неспівпадіння найбільш використовуваного та більш комфортного каналу. Лише 0,6% вибірки, що використовував як основний канал особисте спілкування, як більш комфортний, обрали телебачення. Натомість 2,6% досліджуваних як основний канал використовують телебачення, проте більш комфортними називають Інтернет (2,3%) та пресу й особисте спілкування (по 1,1%).

За визначенням екологічності сприймання у нашому дослідженні канал телебачення має середній показник.

Інтернет. Частота використання Інтернету як джерела інформації про АТО має найбільше непрямих кореляцій з напруженістю захисних механізмів. Так, респонденти, що частіше використовують Інтернет, рідше схильні заперечувати й не помічати проблемну ситуацію (зв'язок із механізмом заперечення -0,396; $p = 0,045$), мають дещо нижчий рівень напруженості заміщення (-0,396; $p = 0,045$) та гіперкомпенсації (-0,414; $p = 0,023$). Вони також рідше шукають раціональні виправдовування (зв'язок з захисним механізмом раціоналізації -0,480; $p = 0,007$) та мають нижчий загальний рівень напруженості психологічних захистів (кореляція з ним -0,540; $p = 0,002$). При цьому зв'язків частоти використання Інтернету з показниками психологічного благополуччя не виявлено.

Інтернет є найбільш поширеним каналом отримання інформації про війсьні дії в зоні АТО. Як основне джерело таких відомостей його обирають 55,5% досліджуваних.

Як найбільш комфортне джерело його називає дещо менший відсоток респондентів – 45%. Серед тих, хто використовує Інтернет, але як більш комфортний канал його не обирає, 0,6% респондентів бажають частіше використовувати пресу. А 2% стверджують, що для них взагалі не існує більш комфортного джерела – такі відповіді зустрічаються лише серед користувачів Інтернету. Тобто ті, хто вважає комфортний перегляд новин про АТО взагалі неможливим, все ж надають перевагу використанню Інтернету.

Цікаво, що серед респондентів, котрі взагалі не стежать за новинами про АТО, 42,8% називають саме Інтернет більш комфортним каналом для відстежування новин про воєнні дії. Інші 42,8% вважають, що комфортного джерела не існує, 9,6% комфортним називають особисте спілкування, 4,8% - телебачення.

Головна перевага Інтернету, що називається прихильниками даного каналу як комфортного, - це наявність кількох джерел інформації, можливість аналізувати та обирати ближчу для себе точку зору. Наступна за частотою причина вибору цього каналу – легкодоступність («наявність Інтернету», «доступність в будь-який час без затрат сил та ресурсів», «відсутність інших джерел»). Респонденти також зазначають, що Інтернет «не нав'язує думку, а дозволяє сформуванню власну», дає можливість самостійно обирати джерело інформації та взаємодіяти з ним, залишаючи коментарі. Очевидною стає активність користувачів у взаємодії з таким каналом масової комунікації. Це протиставляє телебачення та Інтернет як пасивний та активний канали з точки зору характеру взаємодії з ним користувачів.

Частота перегляду новин про АТО (безвідносно до конкретного каналу) корелює з рівнем довіри до новин про воєнні дії з Інтернету (0,344; $p = 0,024$). А значить, ті, хто активніше стежать за такими новинами, схильні більше в цьому довіряти саме Інтернету.

Отже, Інтернет можна назвати каналом з високою екологічністю сприймання новин про воєнні дії: ті, хто його частіше використовують, мають менш напружені захисні механізми. Цей канал дає також найбільшу можливість обирати новинну інформацію «під себе» та активно взаємодіяти з джерелом.

Особисте спілкування. Частота використання цього джерела інформації про АТО має зв'язок з захисним механізмом гіперкомпенсації (0,443; $p = 0,023$), тобто він буде більш напруженим у тих, хто частіше використовує цей канал. Вони також показуватимуть менший рівень автономії (-0,678; $p = 0,000$) та слабкіше відчуватимуть контроль над ситуацією (кореляція з показником управління середови-

щем $-0,467$; $p = 0,014$), матимуть менший рівень показника життєвих цілей ($-0,388$; $p = 0,046$).

Цей канал не можна назвати таким, що дає високу екологічність сприймання інформації про воєнні дії. Але він має ряд додаткових особливостей.

Закономірно, що каналом особистого спілкування частіше користуються ті, хто має більший стосунок до АТО – має знайомих переселенців, воїнів АТО чи є волонтером (кореляція частоти використання цього каналу та оцінки стосунку до АТО $0,537$; $p = 0,002$). Стосунок до АТО корелює також з довірою до цього джерела ($0,429$; $p = 0,005$), тобто відомостям з особистого спілкування про воєнні дії довіряють більше ті, хто спілкується з безпосередніми учасниками подій. Стосунок до АТО показує і непрямий зв'язок з показником захисного механізму заміщення ($-0,304$; $p = 0,035$), тобто його рівень нижчий у людей, котрі мають відношення до подій на Сході. Можливо, вони отримують змогу реалізувати своє ставлення до цих подій безпосередньо, не шукаючи заміщуючих об'єктів, тому рівень напруженості цього механізму нижчий.

Отже, канал особистого спілкування краще використовувати тим, хто має безпосередній стосунок до АТО.

Висновки. Кожен з досліджених каналів масової комунікації має свої особливості стосовно екологічності сприймання новин про воєнні дії через них. Індивіди, що використовують пресу, мають вищий рівень автономії та особистісного зростання, але даний канал має низьку популярність, а досліджувані не демонструють готовності переходити на його використання. Використання радіо показує зв'язок з вищою напруженістю захисних механізмів та нижчими показниками психологічного благополуччя, тому не можна назвати цей канал сприятливим для екологічності сприймання новин про АТО. Особи, які частіше переглядають новини по телебаченню, сильніше відчують контроль над ситуацією свого життя. Це другий за популярністю канал масової комунікації, його обирають за зручність та можливість бути пасивним у користуванні ним. Телебачення має середній рівень екологічності сприймання інформації про воєнні дії. Особисте спілкування не можна назвати каналом з високою екологічністю сприймання, але він популярний та комфортний серед тих, хто має стосунок до ситуації АТО, основною його перевагою називають високий рівень довіри до отриманої через цей канал інформації.

Інтернет має найбільше зв'язків з нижчим рівнем напруженості захисних механізмів особистості. Оскільки серед тих, хто стежить за новинами про АТО, рівень психологічного благополуччя доволі високий,

а напруженість психологічних захистів значна, то використання Інтернету, ймовірно, може допомогти переживати меншу напругу. Переваги Інтернету визнають як ті, хто стежить за новинами про АТО, так і ті, хто не займається цим регулярно. Можливо, менший рівень напруги досягається завдяки високому рівню активності користувачів Інтернету, якої не можуть забезпечити інші канали. Та найбільшою перевагою цього джерела інформації про АТО респонденти називають можливість самостійно підбирати інформацію та формувати власну думку.

У ході інтерв'ю з 3 респондентами, що користуються Інтернетом для моніторингу новин про АТО, помічено дві стратегії: 1) постійний пошук різних точок зору та спроби аналізувати й розбиратися, що вважати правдою; 2) підбір одного джерела інформації, яке більшою мірою відповідає внутрішній позиції користувача та подальший моніторинг новин лише з ресурсів «однодумців».

Перспективи дослідження. Потребує додаткового дослідження питання того, чи впливатиме зміна основного каналу перегляду новин про АТО на зміну напруженості захисних механізмів та рівня показників психологічного благополуччя. Можливо, актуальною буде розробка короткого опитувальника на виявлення найбільш доцільного для індивіда каналу перегляду новин про воєнні дії для підвищення екологічності їх сприймання.

Список використаних джерел

1. Казакова Л. П. Психология массовых коммуникаций / Л. П. Казакова. – Москва : МГУП имени Ивана Федорова, 2014. – 214 с.
2. Шарков Ф. И. Коммунология: основы теории коммуникации / Ф. И. Шарков. – Москва : Дашков и К, 2010. – 592 с.
3. Кириченко В. Психология інформаційної діяльності / В. Кириченко. – Житомир : Видавництво ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – 130 с.
4. Тітаренко Д. С. Захисні механізми психіки людини / Д. С. Тітаренко // Проблеми екстремальної та кризової психології. – 2009. – № 6. – С. 182–192.
5. Коваленко А. Б. Особливості використання особистістю захисних механізмів при сприйманні новин про воєнні дії в зоні антитерористичної операції / А. Б. Коваленко, Я. І. Піхало // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. – 2015. – № 4. – С. 87–95.
6. Большакова А. Психологічне благополуччя та особливості ставлення до оточуючих у курсантів ВНЗ МВС України / А. Большакова // Social-science. – 2013. – № 2. – С. 206–211.

References transliterated

1. Kazakova L. P. Psikhologiya massovykh kommunikatsii / L. P. Kazakova. – Moskva : MGUP imeni Ivana Fedorova, 2014. – 214 s.

2. Sharkov F. I. *Kommunologija: osnovy teorii komunikatsii* / F. I. Sharkov. – Moskva : Dashkov i K, 2010. – 592 s.
3. Kyrychenko V. *Psychologija informacijnoi' dijal'nosti* / V. Kyrychenko. – Zhytomyr : Vydavnytstvo ZhDU im. I. Franka, 2014. – 130 s.
4. Titarenko D. S. *Zahysni mehanizmy psyhiky ljudyny* / D. S. Titarenko // *Problemy ekstremal'noi' ta kryzovoi' psyhologii'*. – 2009. – № 6. – S. 182–192.
5. Kovalenko A. B. *Osoblyvosti vykorystannja osobystistju zahysnyh mehanizmiv pry spryjmanni novyn pro vojenni dii' v zoni antyterorystychnoi' operacii* / A. B. Kovalenko, Ja. I. Pihalo // *Aktual'ni problemy sociologii', psyhologii', pedagogiky*. – 2015. – № 4. – S. 87–95.
6. Bol'shakova A. *Psychologichne blagopoluchchja ta osoblyvosti stavlennja do otochujuchyh u kursantiv VNZ MVS Ukrainy* / A. Bol'shakova // *Social-science*. – 2013. – № 2. – S. 206–211.

Abstract

Pikhalo Ya. I.,
2 year student of MSc.

USING NEWS FROM THE INTERNET AS THE HEALTHY WAY TO PERCEIVE INFORMATION ABOUT MILITARY ACTIONS

There were found peculiarities of each mass communication channel that have a connection with different levels of defense mechanisms tension and subject's psychological well-being. We define healthy perception of ATO news as perception of such information that allows avoiding excessive tension and retain average or high psychological well-being level.

Individuals who use press more frequently have a stronger sense of autonomy and higher development as a person. However, this mass communication canal demonstrates low popularity.

Those who prefer radio for monitoring ATO news have higher defense mechanisms tension and lower levels of the psychological well-being aspects. Therefore, we cannot accept radio as a source of military actions information that gives an opportunity of healthy perception.

Frequency of using television correlates to environmental mastery. TV-users show higher ability to manage complex environments. Television is second most popular mass communication channel in monitoring ATO news (first is Internet) and it's chosen for comfortableness and ability to be passive while using it. This mass communication channel has an average level of healthy perception.

Channel of personal communication is popular and comfortable more for those who have a relation to situation on the East of Ukraine. Personal communication is valued for the reliability of given information.

Frequency of using Internet shows the greatest number of correlations with defense mechanisms tension levels. Individuals who prefer Internet have lower defenses' tension level. Almost all respondents show average or high psychological well-being level so it's more important to lower tension which Internet allows to do. This channel allows analyzing different sources of information and gives an ability to be active while using it. There have been found two strategies of interaction with Internet for monitoring ATO news information.
